

Lasy Państwowe
zapraszamy

Strona nadleśnictw Maskulińskie i Pisz

NA ŚWIĘTA? NIE TYLKO CHOINKA

Boże Narodzenie to czas, któremu towarzyszy wiele magicznych symboli. Najbardziej znanym jest tradycyjne drzewko – choinka (symbol życia, trwania i płodności). Inne, nie mniej popularne atrybuty świąt to gwiazda betlejemska (poinsecja), kolorowe światelka czy jemiola.

Zwyczaj przyozdabiania naszych domów jemiolą przywędrował do nas ze

Skandynawii. Od wieków uważana jest ona za roślinę wyjątkową. Według nordyckich wierzeń jemiola zawieszana w domu nad wejściem lub nad stołem roztaczała opiekę nad wszystkimi domownikami i przynosić zgodę w rodzinie. Zimozielone gałęzie zrywano podczas grudniowego przesilenia, symbolizowały zwycięstwo życia nad zimowym obumieraniem i światła nad ciemnością. Zwyczaj całowania pod jemiolą wpisał się w zwyczaje wielu narodowości, także i w Polsce. W XVIII wieku w Anglii mężczyźni po każdym bezkarnym pocałunku zrywali z krzewu po jednym owocu, a zerwanie ostatniego gwarantowało płodność, długotrwałą miłość i szczęście.

Czym właściwie jest jemiola? Jemiola pospolita (*Viscum album*) to zimozielony krzew półpasożytniczy. Oznacza to, że rosnąc na innych roślinach, pobiera od nich wodę z solami mineralnymi, nie wyrządzając krzywdy gospodarzowi. Nie niszczy jego tkanek, przez które przenikają ssawki jemioli (haustoria). Jemiola posiada także zdolność syntetyzowania substancji odżywczych w procesie fotosyntezy dzięki zielonym liściom, co oznacza, że jest również

organizmem samożywym. W Polsce wyróżniamy jemiolę pospolitą (*Viscum album*), żyjącą na drzewach liściastych: topolach, wierzbach, brzozach i innych, jodłową na jodle (*Viscum album* var.

Abietis) i rozpierzchlą na drzewach iglastych, głównie na sośnie (*Viscum album* var. *Laxum*). Ta ostatnia jest silnie pasożytnicza, potrafi rosnąć nawet na osobnikach własnego gatunku. Nie jest trudno znaleźć jemiolę w naszych lasach, najczęściej spotkamy ją na brzo-

zie. Bez trudu dostrzeżemy ją także na przydrożnych, topolowych alejach, zwłaszcza w bezlistnych koronach drzew w czasie zimy.

Rozprzestrzenia się dzięki ptakom, które chętnie zjadają białe, śluzowate jagody. Niestrawione nasiona przyklejone z odchodami do gałęzi kielkują i zapuszczają korzenie lub ssawki w drewno żywiciela. Lubią je drozdy oraz goszczące u nas od października do kwietnia piękne jemioluszki.

Oprócz magicznej mocy i dużych zdolności adaptacyjnych jemiola posiada także szereg właściwości leczniczych wykorzystywanych już w starożytności. Naukowcy ciągle badają jej wpływ na nadciśnienie, choroby serca, a także nowotwory. Wykorzystywane w zielarstwie są same liście i cienkie łodygi. Herbacie z jemioli przypisuje się tak liczne właściwości, że nie sposób wymienić ich wszystkich. Sięgnijmy zatem po receptę na „magiczną miksturę”, ponieważ najlepszy okres na zbiory właśnie się zaczyna i będzie trwał aż do marca.

Anna Niebrzydowska
Nadleśnictwo Pisz

